

Kulttuuri

Suden arvoitukselle yleisöpalkinto Riassa

Raimo O. Niemen elokuva Suden arvoitus on voittanut parhaan elokuvan yleisöpalkinnon Riian Berimor's Cinema -lastenelokuvafestivaalilla Latviassa. Suden arvoitus

on koko perheen seikkailuelokuva, joka on esitetty yli 30 kansainvälisellä elokuvafestivaalilla. Palkintoja se on saanut aiemmin Lyypekissä, Lontoossa ja Kairossa.

Lasiharmonikasta heleitä säveliä

JAAKKO AVIKAINEN

Ranskalainen Thomas Bloch on harvinaisten soitinten ykköstituri. Sasha Mäkilä tuli pelastamaan kaupunginorkesterin konsertin.

Seija Laitinen
MIKKELI

LASIHARMONIKAN ammatti-soittajia on maailmassa puolenkymmentä. Heistä merkittävin on ranskalainen **Thomas Bloch**, joka soittaa torstaina Mikkelin kaupunginorkesterin konsertin solistina.

Blochin matkassa ei ollut mutkia, mutta konsertin kapellimestari vaihtui viime metreillä. **Daniel Raikin** joutui peruuttamaan Mikkelin tulonsa henkilökohtaisten syiden vuoksi pääsiäisen aikaan.

Toiminnanjohtaja **Helinä Tepponen** kertoo pohtineensa, kenet voisi pyytää vain muutaman päivän varoitusajalla ja soitti pääsiäisen jälkeen **Sasha Mäkilälle**. Hän johti Mikkelissä viimeksi joulukuussa, ja Tepponen uskoi hänellä olevan riittävästi rohkeutta tarttua vaikeaan tehtävään.

Thomas Bloch myös esittelee harvinaisen soittimensa yleisölle.

Eikä hän uskonut suotta. Ranskan kansallisorkesterin tuore apulaiskapellimestari Mäkilä oli tuolloin Pariisissa, mistä matkasi Moskovaan – viikon sijasta yhdeksi päiväksi.

LAUANTAINA hän palasi kotiin ja sai tutkittavakseen Schrekerin,

Thomas Bloch kastelee sormensa kalkilla terästetyssä Mikkelin vedessä ja loihtii lasiharmonikasta heleitä ääniä.

Kapellimestari Sasha Mäkilän yöunet ovat jääneet vähiin, kun hän on perehtynyt itselleen vieraisiin sävellyksiin. Torstaiyönä ennen konserttia hän aikoo kuitenkin nukkua pitkään.

Reichardtin ja Mikalsenin sävellykset, joita ei ollut koskaan kuultukaan. Muutaman lyhytuniseksi

jääneen yön jälkeen hän johtaa ne konsertissa, jonka alkuperäisestä ohjelmasta joudutaan vaihtamaan vain yksi sävellys. Mukaan otettiin Nielsenin pieni sarja jousille, jonka Mäkilä on johtanut aikaisemmin.

–Ohjelman suurin haaste on ehkä Beethovenin Grosse Fuge, jota ei ole vaikea johtaa teknisesti, mutta se on haastava orkesterille.

THOMAS BLOCH kiinnostui heleistä soivasta lasiharmonikasta kuultuaan levyiltä saksalaisen muusikon soittamaa kuppimalista lasiharmonikkaa. Levyn kotelossa esiteltiin myös suppilomaisen soitin, josta hän innostui. Vanhoja lasiharmonikkoja ei

ole juurikaan säilynyt. Bloch sai kuitenkin yhteyden amerikkalaiseen mieheen, joka oli tekemässä uutta lasiharmonikkaa. Yhdessä he kehittivät soitinta, ja ensimmäinen tehtiin Blochille vuonna 1984. Hänen nykyinen soittimensa on viisi vuotta nuorempi.

–Ensimmäinen meni rikki, mutta en sure sitä, sillä se ei ollut kovin hyvä.

Soitin ei ole nimestään huolimatta harmonikan sukulainen, vaan nimi tulee italiansan harmonia-sanasta. 1700-luvulta peräisin olevan soitimen juuret ovat paremminkin vedellä täytettyjen juomalasiain soittamisessa.

BLOCH NIMITTÄÄ soitintaan myös lasikebabiksi, koska se muis-

tuttaa pitkällään olevaa kebablihavarrasta ja pyörii samalla tavoin.

Lasikebabia soitetaan märin käsin. Mikkeliin tultuaan hän halusi tunnustella vettä.

–Ei kaikkein mahdollominta, oli hänen mielipiteensä. Mikkelin veteen pitää kuitenkin lisätä kalkkia, jotta soitattajan sormiin syntyy oikea tuntuma.

Bloch soittaa Reichardtin, Mikalsenin ja Mozartin sävellysten solistina. Hän myös esittelee soittimensa yleisölle.

Hän on lasiharmonikan lisäksi muidenkin harvinaisten soitinten asiantuntija. Ensimmäiseksi hän kiinnostui sähköisestä kieli-soittimesta ondes martenonista. Vuosikymmenen ajan hän on esitellyt Pariisin musiikkimuseossa

kävijöille sen kokoelman vanhoja soitimia.

VUONNA 1962 syntynyt Bloch on esiintynyt tuhansia kertoja kymmenissä maissa, tehnyt levyjä merkittäville yhtiöille ja keikkailut muun muassa **Marianne Faithfullin**, **Johan Cagen** ja **Dennis Russel Daviesin** kanssa.

Nykyäveltäjät säveltävät hänelle lasiharmonikkamusiikkia, ja hän säveltää myös itse. Hänen monipuoliseen repertuaariinsa mahtuvat klassisen ja nykymusiikin lisäksi jazz, rock ja elokuvamusiikki.

Mikkelin kaupunginorkesterin konsertti Mikaelin Martti Talvela -salissa 3.4. kello 19.

Vallankumouksia pyörätuolista

TARU HOKKANEN

TEATTERI

Kyllikki Mäntylä: Elämäntapaus, Anton Tshehov: Kosinta, Remppateatteri Mikkelin kansalaisopiston salissa 29. 3. Ohjaus Jarmo Siltaoja, säestys Hannu Itkonen, rooleissa Jouko Kammonen, Arja Hakkarainen, Satu-Maria Vaittinen, Leila Hotti, Marja Mustonen, Leo Malinen, Hannu Itkonen, Pia Kantanen ja Kauko Väisänen.

KYLLIKKI MÄNTYLÄN pienoisenäytelmä on kirjoitettu 50 vuotta sitten. Mutta kun remppateatterilaiset siihen tarttuvat, tuntuu kuin se olisi luotu suoraan heille.

Elämäntapausten lämmin huumori ja nokkela kieli välittyvät intiimiin katsomoon vähän väliä voimakkaana lämpöaaltoina. Esitys pursua sellaista elämäniloa, että pyörätuolitkin tuppaavat unohtumaan, vaikka eivät ne lavalla mikään tavallinen näky ole.

Jouko Kammonen päähenkilönä kumoo akkavallan salaperäisesti hymyillen ja voittaa sodan

Kauko Väisänen on loistava Lomov.

vaimoan vastaan. Kun hän nostaa kätensä, niin "hame (terhakka Arja Hakkarainen) on hiljaa". Erin-

omaisesti suoriutuu kaksoisroolistaan (toinen niistä toista sukupuolta) Leo Malinen.

Venäläisklassikon kosintakomedian kuin tarkoitettu liikuntarajoitteisille esitettäväksi, koska nyt psykologiset estot saavat näyttämöllä näkyvän muodon.

KARISMAATTINEN Kauko Väisänen on Lomovin roolissa suorastaan loistava. Myös Pia Kantanen hänen vastaparinaan saa aikaan nautinnollisen roolin.

Pyörätuolit toimivat lavalla eräänlaisena soutamisen ja huopaamisen keinona ja korostavat näytelmien vauhdikkaita käänkökohtia.

En osaa kuvitella, kuinka paljon tämän uskomaton tuloksen eteen on tehty työtä. Ohjaaja Jarmo Siltaoja on pystynyt saamaan näyttelijöiltä irti huippusuorituksia. Toisaalta, ehkä katsojan ei tarvitsekaan tietää, miten teatterimaailma on saatu toimimaan. Yleisö nauttii ja nauraa, eikä kotimallalla sen kummemmin mieltä, miksi näyttelijöistä niin moni oli pyörätuolissa.

Ilona Kolberg

Tarmo Koivistolle Kaarina Helakisa -palkinto

HELSINKI. Sarjakuvataiteilija **Tarmo Koivisto** sai tiistaina Kaarina Helakisa -kirjallisuuspalkinnon tunnustuksena laajasta ja merkittävästä tuotannostaan. Erkki Reenpää -palkinnon sai **Tapani Kärkkäinen** tunnustuksena taitavasta puolalaisen kirjallisuuden suomennoyöstä. Palkinnot ovat arvoltaan 5 000 euroa.

Koivisto tunnetaan ennen kaikkea Mämmilä-sarjakuvastaan. Se on eepos suomalaisen yhteiskunnan kehityksestä 1970-luvun yhtenäiskulttuurista kasvukipujen ja rakennemuutoksen kautta kohti lamaa, Kiina-ilmioita ja uudenlaista Suomea, jossa jokainen pikkukuntakin on monin tavoin kytköksissä globaaliin talouteen.

Koivisto on piirtänyt lukuisia muitakin sarjakuvia. Kärkkäinen on suomentanut puolan kielestä romaaneja, tietokirjoja, näytelmiä, lyhytproosaa ja runoja. Hän tuntee erinomaisesti Puolan kulttuuria ja historiaa ja on esitellyt maan kirjailijoita suomalaiselle yleisölle esimerkiksi kattavalla

nettisivustollaan.

Palkintojen lisäksi Otavan kirjasaatiö myönsi 199 apurahaa kirjallista toimintaa varten, yhteensä yli 250 000 euroa. **STT**

Ohjaaja Jules Dassin kuoli

ATEENA. Elokuvaohjaaja **Jules Dassin** kuoli Ateenassa maanantaina, kertoi uutistoimisto AFP sairaalalähteeseen viitaten.

Amerikkalais-ranskalainen Dassin asettui Kreikkaan avioiduttuaan kreikkalaisnäyttelijä **Melina Mercourin** kanssa. Dassin oli kuollessaan 96-vuotias. Hän menehtyi flunssan jälkitautiin.

Dassin muistetaan film noir -klassikoistaan; tunnetuimpia elokuvia olivat Suurkaupungin laki ja Riffi. Ikimuistoinen on myös Ei koskaan sunnuntaisin, jossa Mercouri näytteli.

Yhdysvalloista Dassin joutui lähtemään maanpakoon 1950-luvun kommunistivainojen aikana, kun hän päätyi senaattori **Joseph McCarthy** "anti-amerikkalaisista" hankkeista syytettyjen joukkoon. **STT**